

عنوان مقاله:

تأثیر نقوش ساسانی بر تصویرسازی نسخ بئاتوس

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 9، شماره 21 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

علیرضا طاهری - دکتری تاریخ هنر، دانشیار دانشکده هنر دانشگاه سیستان و بلوچستان، ایران

خلاصه مقاله:

در قرن هشتم میلادی، در اسپانیا راهبی به نام «بئاتوس» اثری با عنوان «شرحی بر آپوکالیپس» نوشت که معروف به «بئاتوس لیبانا» شد. طی سال‌ها شمار زیادی از این اثر نسخه برداری و تصویرسازی و به بئاتوس‌ها مشهور شدند. نسخ بئاتوس از غنای تصویری خارق‌العاده‌ای برخوردار بوده و به لحاظ کیفیت رنگ‌پردازی و نمایش جهان‌غیرمادی و ماورایی از شاهکارهای هنری محسوب می‌شوند. در بین تصاویر ارایه شده در این نسخ، تعدادی از نقوش متأثر از هنر ساسانی هستند. پرسش‌های این تحقیق عبارت است از اینکه کدام نقوش ساسانی بر روی تصویرسازی نسخ بئاتوس تأثیر گذاشته‌اند؟ این نقوش از چه طریقی توانسته‌اند به کارگاه‌های هنری اسپانیا راه پیدا کنند؟ بر پایه این پرسش‌ها فرضیه مقاله بر این استوار است که چهار نقش ساسانی را می‌توان در نسخ بئاتوس مشخص کرد: سیمرغ ساسانی، عقاب در حال شکار غزال، روبان سلطنتی ساسانی، سوارکار تیرانداز برگشته به عقب. در انتقال یا مهاجرت نقوش ساسانی، در قرون اولیه اسلامی، کشورهای مسلمان کرانه‌درای مدیترانه بسیار مؤثر بودند؛ کشورهای هم‌چون مصر، سوریه، اردن و مراکش. مسلمانان در مرزهای روم و در ارتباط مداوم با اسپانیا بودند و این خود به تسهیل دسترسی هنرمندان اسپانیایی به آثار هنری ساسانی، ظروف سیمین، مهرها و پارچه‌های نفیس و یا آثار تقلید شده، کمک می‌کرد. مسلماً هنرمندان غربی در کارگاه‌های خود به طور مستقیم یا غیرمستقیم به این آثار دسترسی داشته یا آنها را دیده بودند. نقش مهم «هیسپانو مسلمانان» در انتقال فرهنگ و هنر سرزمین‌های اسلامی و کشورهای مسلمان شده مانند پارس، به اندلس و جنوب اروپا بسیار بارز است. روش تحقیق براساس روش کتابخانه‌ای و مقایسه تطبیقی آثار است. در رابطه با این موضوع تاکنون پژوهشی صورت نگرفته است.

کلمات کلیدی:

بئاتوس، هنر ساسانی، هنر اسپانیا، آپوکالیپس، سیمرغ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/302230>

